

Cum veniet, casta est accipienda manu, &c. Frequens in antiquitate usus includendi imagines spectabiles sub thecis figuram habentibus longè à pretiositate iconum latenti- um. Constat præter dicta, in Silenis Alcibiadis; de quibus Pier. Valer. lib. 6. cap. 14. & Rodigin. lib. 16. cap. 5. nosque, 11. Jul.

18 Decretum ergo Deastræ statim instante Nalica, à toto Senatu templum; & interim quo extruebatur, simulacrum reposituerunt in æde Victoriæ in Palatio sita. Tit. Liv. d. Vives in 2. Augustin. cit. & Rosin. 2. cap. 4. Anno sequenti ædem ei propriam in Palatio locarunt M. Livius & C. Claudius Censores. Per id ferè tempus (subdit Liv. lib. 36. sect. 87.) ædis Matris Magnæ Idææ dedicata est. Cornel. Nasica advectam ex Asia in Palatium à mari detulerat. Locaverant ædem faciendam ex S. C. & tredecim annis postquam locata erat, dedicavit eam Marc. Junius Brutus. Hæc ædes videtur facta ex donarijs populi: qua de causa splendor templi subsistebat, quotannis stipe à Sacerdotibus petita, ex quo cœpit Q. Cæcil. Metellus: signat Ovid. d. à v. 350.

Templum ei d. caum

Ex clemensinis constructam.

Quid moreretur in convivio Magnæ Matris?

Et Lectisterium?

Dic, inquam, parvâ cur stipe querat opes? Contulit es populus, de quo delubra Metellus Fecit, ait: danda mos stipes inde manet, &c. Fiebant sodalitia in collectionem. Constant. hic ex Cicerone in Cato. Frequentabantur convivio, quibus apponebatur Moretum, hoc est, ferculum in quo placenta rustica, ex herbis, caseo & lacte confecta. Paul. Mars. Tunc etiam Deastræ fiebat Lectisterium, quod nihil aliud quam mensa opipara (uti apud Persas, Cœna Ticta, de qua 4. Januar. n. 15.) coram simulacris, quorum Numen colebatur. De Lectisterijs diximus in Prolog. Galeat. §. 7. n. 3. & quibus instruebantur: fufius 13. Novembr. in Epulo Jovis. Magnæ Matri erat quintum in ordine. Videlicet dicta, 18. Februar. n. 14. Fiebat itaque in templo, ideoque dicebatur Convivium sacrum, ordinatis pulvinaribus Dijs quasi cubaturis & epulaturis. Halicarnass. lib. 2. Antiq. Rom. n. 12. Gyrald. Syntagm. 17. n. 52. Rosin. 4. cap. 15. & Stuck. de sacrif. Gentil. cap. 115.

Ritus.

19 Scitè exponit Joann. Hemelar. in Numisin. aur. Tabul. 13. præmissio Vestæ templo, exhibet duas fellas Curules cum corona laurea: simulque mensam, & lectulum cum fulmine superposito; & sic- cine Icones interpretatur: Hæc due fellæ designant honorem Lectisterio publico habitum, quod fiebat in templo hoc ritu. Instruebatur Dijs epulum & mensa. Jovis Capitolini statua in strato

superbè lecto accumbentis ritu reclinabatur. Alijs Dijs vel Deabus maximè, sedes posita erant in quibus excipiebantur, ut matrone Romane accumbere solent. Tum tota urbe convivia publicè fiebant, ad quæ promiscuo omnium rerum usu in propatulo posito, ignotique passim advenit humaniter excipiebantur, & cum inimicis quoque gratiam usque fiebat reconciliatio, ac vinciti omnes nexu & catenis solvebantur: eaque lætitia & festivitas per plusculos dies celebrabatur. Eadem inscriptio habet Jovis fulmen & pulvinar ejus, sive lectulum, Lectisterio celebrato, in Capitolio ei positum, & in summo ramulum palmae. Aeneas Vicus signat sellem Jovi sacram cum galea imposita, & aliorum Deorum effigies sellis stratis sedentium. Sunt qui hoc symbolo Clementiam Principis significari autument: forte quoddam fulmen, supremi imperij telum, in molli thorulo reclinetur: id est, Clementia austeritas succumbat. Hæc Hemelar.

Clementia præstantia.

20 Haud aliter convivia parabantur in Lectisterio Deorum Matris, ut vidimus ex Ovidio, Constantio & Marfo. Cur si Matri Deorum Lectisterium parabatur, totus apparatus in templo Jovis Capitolini; dicit Valer. Maxim. 2. cap. 1. n. 2. ex quo 13. Novembr. De hujusmodi epulis & Deorum per convivia cultu, loquuntur Eustachius in 1. Iliad. Homer. & Athen. lib. 8. n. 3. ex quibus addit Stuck. d. cap. 115. Antiqui, hominum cupiditatem, qua vehebantur præcipites in voluptates, ut coercere ac refrenare possent; certa tempora & festa & sacrificia ante epulas instituerunt, ipsosque Deos humanâ specie atque formâ præditos, ad primitias atque libamina venire sinxerunt: quo miram homines, illorum presentia moti, tanto magis sibi ab intemperantia ac lascivia abessent, & magna cum modestia, verecundia atque sobrietate illas sacrorum atque conviviorum festivitates obirent. Intuitus, modò ita esset, profectò bonus; sed longè planè conviviorum sacrorum exitus; igitur in illis lascivia celebrabatur cum ebrietate effrenis, & luxus fastusque ad æmulationem Divum extendebat hominum insana vanitas, ut contigit Augusto, utente fortunæ insolentia, quasi esset Jupiter novus. Cœna quoque ejus (in eo, cap. 70. ait Sueton.) secretior in fabulis fuit; quæ vulgò Dodecatheos vocabatur: in qua Deorum Deorumque habitu discubuisse convivas; & ipsum pro Appolline ornatum. Exprobratum, & sine auctore notissimi versu:

Cur instituta convivia in Deorum sacris?

Augusti arrogantia, & impia.

Sueton.

Impia dum Phæbi Caesar mendacia ludit, Dum nova Divorum cœnat adulteria; Omnia se à terris tunc Numina declinarunt.

Dez

21 Dea itaque Cybelæ, seu Matri Divum dicat ludi dicti Megalesia, quæ festa etiam à pluribus hocnne signantur die; de quibus latè die 12. April. Præter alias imagines alijs in diebus objectis de Vesta, que quoque Idæa & Cybele; Albricus n. 12. inquit: Cybele dicta Terra Mater Deorum; quam & Deos genuisse dixerunt & gigantes: cui antiqui Philosophi talem imaginem depinxerunt. Erat ergo virgo femina in curru sedens, lapidibus pretiosis, & metallorum diversorum varietate vestita: Pingitur juxta eam in curru Atys puer nudus, quem illa amasse dicitur, &c. In Achaja sacerdotum mulieri decernitur, quo statim recepto (inquit Pausan. cap. 233.) vitam illa agit castitatem omne ætatis reliquum tempus. Taurini sanguinis haustu periculum faciunt, quo illa epoto, si legi fraudem fecerit, statim flagitium morte luere.

Ludi Megaleses.

Imago Matris

Conditio ejus sacerdotij.

Pompa inter Romanos.

Initiatio ad sacra, execranda.

Institutor.

Cur dicta Mater Idæa

Græca sacra & Ferie stultorum.

Bacchanalia.

22 Ad hujusmodi Dea ampliozem cultum institutum adorantium sodalitiū, post primam Cybelæ pompam, quam quotannis majore impudentia hilares proferebantur. Veris initio (inquit Volaterran. d.) statò sollemnique die, quem Megalesia vocant, Romani pompam Matri Deum celebrant, prælatâ divitiarum pompâ magnâ: permissumque cuique, perfontis eo die induere, quas cuique libitum, & ante simulacrum hujus Deæ ludere. Ita in cultum lasciviæ plurimi initiabantur ritu impudico, de quo ex Clement. Alexandr. in Protreptic. cap. 3. dicemus, 18. Septembr. n. 10. etenim quæ in Orgijs Bacchi, inquit Clemens: Hæc mystica sacra peragunt Phryges Attydi & Cybelæ & Corybantibus. Hæc execranda sacra instituit per totam Phrygiam Idæus Deucalionis filius. Conditio Matri Deum templo, mysteria & sacra instituit, quæ ad hæc usque tempora durant: subdit Halicarnass. 1. n. 30. Etiam post Iliad temporis spatium, ut patet ex Tertulliano, Carm. in Senator. A monte enim Ida ubi fanum & à structore illa dicta Mater Idæa. Hujusmodi superstitione in alias nationes fugerente dæmone, serpsit. De Germanis præmiūmus 24. Februar. n. 14. A Romanis hæc festa dicebantur Græca sacra. Ad diem 11. n. 4. Sed aptius Ferie Stultorum; de quibus, 17. Februar. n. 11. & 18. n. 14. Nos signamus Bacchanalia, & Matris Idææ Hilaria, quia quando illius simulacrum veneretur, erat Hilaritas, quasi adventu & discessu lætitiā mœroremque pareret. Smet. in Fastor. gloss. Astipulatur Volaterran. d. Videre igitur licet hæc esse personas, quas nostri sæculi pestilentia non uno die nec sacrorum, aut comædiæ tantum causâ, sed duos continuos Tom. I. Ephem.

23 Ann. M.C. 2871. juxta Briet. Aeneas emenso mari Ægæo Siciliam appulit, hoc in die 5. Kal. April. pervenisse; asserit Plutarch. de Dieb. quem sequuntur Salas & Prado in Parerg. in vere factum refert Halicarnass. 1. n. 31. Sequenti anno (ait) qui ab urbe capta fuit primus, circa æquinoctium autumnale Trojani solventes à terra, Hellepontum trajiciunt, delatique in Thraciam, exegerunt ibi hyemem (Vid. 17. Septembr. n. 12.) colligentes profugos, & futura navigationi sese apparantes. Ex Tracia verò primo vere profecti, emensi sunt medium spatium usque in Siciliam: in ejus portu manserunt usque ad ejus anni exitum; ubi etiam altera hyems exacta est. Ibi tunc mortuus Anchises, filij pietate, quam suâ virtute clarior, justaque ejus Aeneas solvit etiam ludis alijsque honoribus, quos fingit Virgilius & dilucidant Commentatores in 3. Aneid. à v. 707. Ibi templum Veneri erexit. Templum nempe Veneris & sacellum Aeneas (inquit Ludov. Nonn. Tabul. 5. in Græc. Goltz.) prope parvum theatrum, in quo visebatur parva statua prisca operis, huic Heroi consecrata; cui quotannis Sacerdotes victimas offerebant, quas illi Amphipolos vocabant. Ad diem 23. à num. 5. & Halicarnass. 1. n. 76.

Aeneas Siciliam appulsi.

Obit Anchises.

Statua Aeneas in Veneris templo.

Triumphus M. Atilij Reguli.

Corvus saluator.

Sacra Laodamiae.

Protestantia revidi.

24 Eodem die Ann. v. c. 659. triumphus M. Atilij Reguli de Volsonibus & Samnitibus. Modius de Triumphis, & Goltz. in Fast. pag. 74. de illo & illius dotibus constantiaque virtutis, diximus 23. Januar. n. 9. & 25. n. 11. Item hoc die funus Corvi saluatoris signatur à Plinio, quem sequitur Buccelinus. M. Servilio, & C. Cestio Cofi. ad V. Kal. April. funus Corvi. Vide postridie n. 20. etiam Buccelinus indicat sacra Jano & Concordiæ. Dicemus die 30. à n. 9.

25 Inter Græcos sacra Laodamiæ. Daretus 5. de Bell. Trojan. Hæc sacra vera sed fulta fabulâ, de qua Palæophili passim. Hæc Heroïna, cum vit ejus Trojæ sub moenibus cecidisset Proteusilaus Hectoris lanceâ, tanto amore vel mortuum profecuta est, ut superstes esse noluerit: sed antequam sibi mortem conscisceret, petijt in solatium à Dijs, ut umbram occisi videret. Ovid. Epist. 10. Diocles in Rebus fabulos. ac Possidon. Idem sed aliter refert Hygin. Fab. 103. & 104. Laodamia cum audisset (inquit) Proteusilaum perisse & flens petijt à Dijs, ut sibi cum eo tres horas colloqui liceret. Quæ imperrato, à

Mercurio reductus, tres horas cum eo collocata est. Quare iterum cum obisset Protefilus...

Gorgie Epitota statua

Ejus rare nativitas

Falsum, in lucem editum, in utero matris posse regredi

Ovid.

Sacra fontium

Atid. Rhetor. At Jamblicus de Myster. Aegyptior. haud in Aegypto signat, sed in Achaia...

DIES XXIX. MARTIJ.

1 Grad. 9. Arietis, in quo Scorpius occidit, & septentrio stat pluvius. Ptol. Cervix Corvi oritur vesper...

2 Deflagratio urbis Jericho. Serar. in 6. Josue, quæst. 31. Cuncta post devastacionem tradita sunt igni...

3 Pluvia ferotina petitur à Domino in terra promissionis à toto Israël, inter utramque messem...

IV. K.

Lucida Arietis

Germ. Cæl.

Jericho incendiatur

Prevaricatur Achan

Pluvia ferotina

Adi

Adi Sanct. hic n. 38. Terra enim ad quam ingrederis, non est sicut terra Aegypti...

Lapsus David

Capitur Rabbath

Corona Melechi

Elifeus multiplicat panes

Quid sit potentia

5 Triennio ab hujusmodi miraculo, cum in scelera magis ac magis laboretur ex instantia Athaliae, uxoris ejus, Joram Rex...

6 Hoc planè Rabbicum, cum constet ex sacro textu primogenitum suum, non Regis Idumæe in muro immolatam post jugulum à Mesa, Rege Moab...

Idumæa reced: à subjectione Regum Juda, & Regem tunc sibi constituit?

Filius ejus jugulatus & usus à Rege Moab.

Exhumatur à Rege Moab cadaver Idumæe Regis, & quare?